

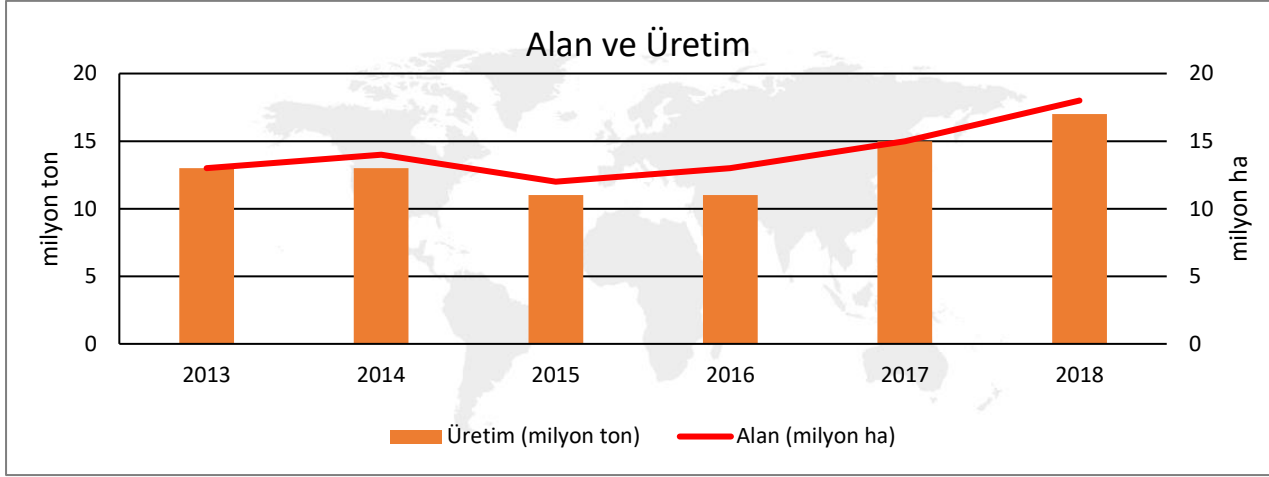


ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

SAYI: 5

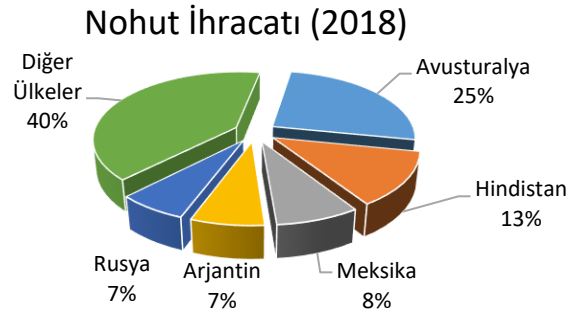
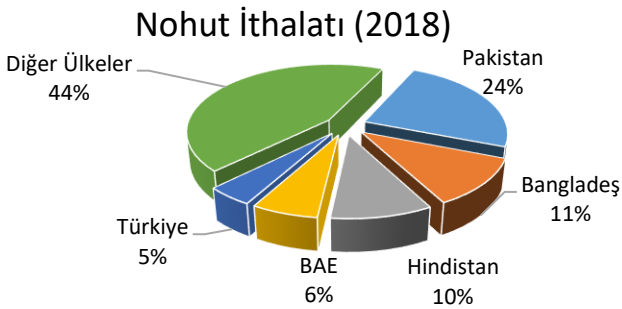
MART 2020

DÜNYADA NOHUT



Kaynak: FAO, 2020

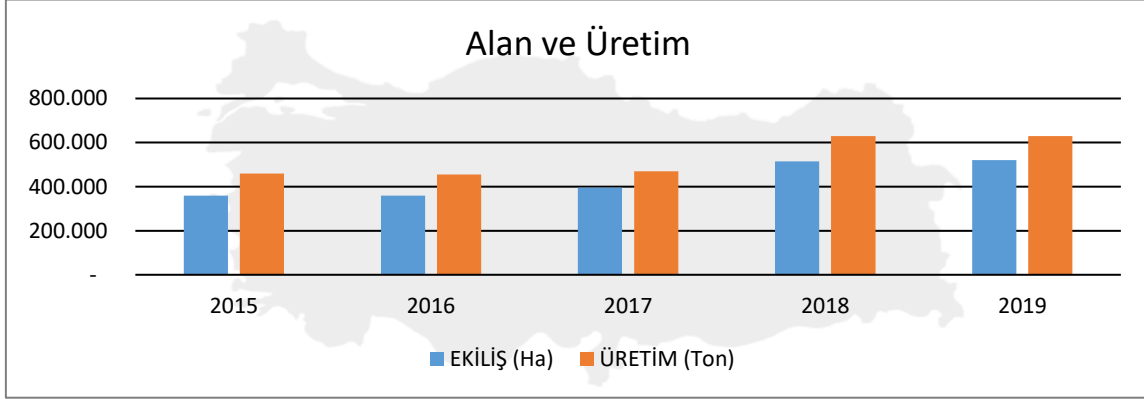
Baklagiller, gerek artan nüfusun beslenmesindeki protein açığının kapatılmasında önemli rol oynaması gerek hayvan beslenmesindeki önemi gerekse de yetiştiriciliğinin yapıldığı toprak için önemli katkılarının ve düzenleyici etkilerinin bulunması nedeni ile günümüze kadar önemini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Özellikle son yıllarda gündeme gelen “Whole-Food Plant-Based Nutrition (WFPB)” Türkiye’de “Bütünsel Bitki Bazlı Beslenme (4B)” olarak bilinen vegan beslenme şekli giderek yaygınlaşmaktadır. Bu kapsamda sadece doğrudan bitkisel olarak değil bitkisel kaynaklı et, peynir, atıştırmalıklar gibi çeşitlendirilen ürünlerin tüketimi de giderek yaygınlaşmaktadır. Bu durum baklagil üretiminin ve ticaret hacminin ilerleyen yıllarda giderek artacağını göstermektedir. 2018 yılı FAO verilerine göre dünyada 17,9 milyon ha alanda 17,2 milyon ton üretilen nohutta, 2017 yılı 102 kg/da olan dünya verim ortalaması, 2018 yılında 96 kg/da olarak gerçekleşmiştir.



Kaynak: TradeMap 2019, (GTIP:071320)

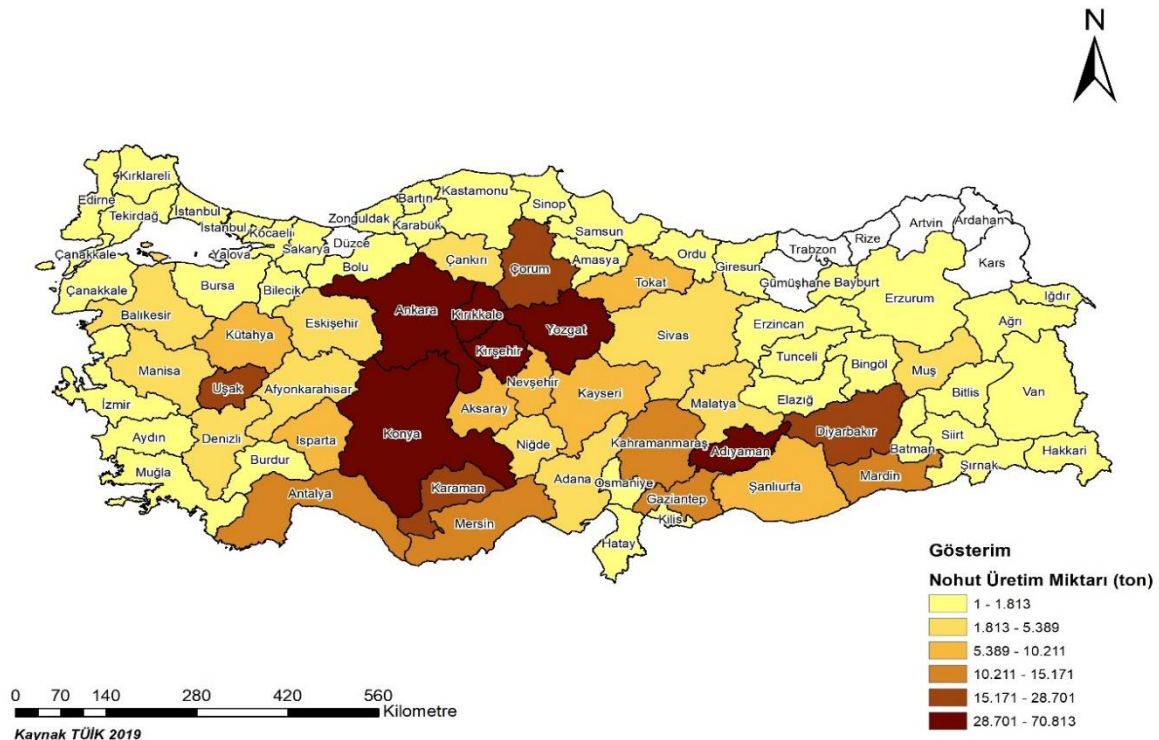
2018 yılı FAO verilerine göre dünya sıralamasında alan olarak 5. sırada, üretim olarak 3. sırada yer alan Türkiye, verim sıralamasında ise 26. sıradadır. Dünya nohut üretiminin artmasına bağlı olarak dünya ticaretine konu miktarlarda da artış görülmektedir. 2017 yılı ithalat miktarındaki artışta Hindistan önemli bir rol oynamıştır. **2016 yılı Hindistan ithalatı 873.542 ton iken 2017 yılında bu rakam 1.553.069 tona ulaşmıştır.** Türkiye ise ithalatta 182 ülke arasında 6. sırada, ihracatta ise 103 ülke arasında 12. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE NOHUT

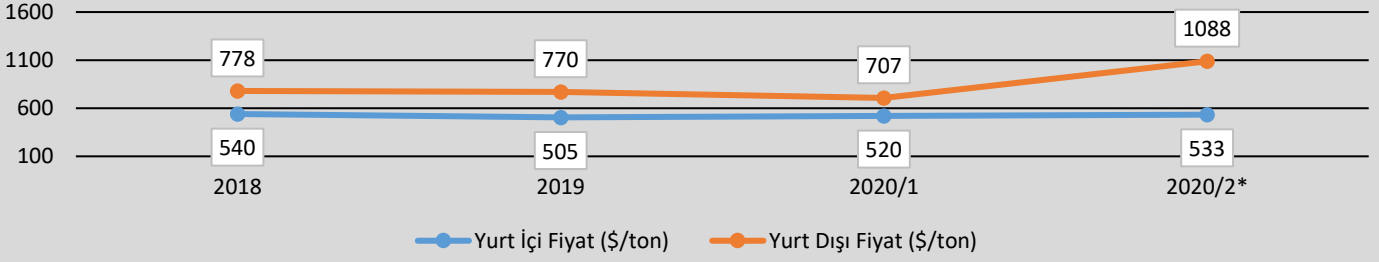


Kaynak: TÜİK, 2020

Ülkemizde uygulanan destekleme programları ve Nadasa Alanların Daraltılması (NAD) gibi başarılı projeler sayesinde nohut üretimimiz artmıştır. Nohut üretim alanlarında 2003-2015 yılları arasında alansal olarak daralma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış yaşanmıştır. Ayrıca henüz istenilen düzeyde olmasa da verimde de artış söz konusudur. 2002 yılında 98 kg/da olan verim, 2019 yılında 122 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Türkiye kişi başı nohut tüketimi 5,8 kg/yıl olup yeterlilik oranı 2017 TÜİK verilerine göre %87,5'tir. Bununla birlikte son iki yıldaki üretim artışı ile ülkemiz nohutta kendine yeterli noktaya ulaşmış olup bu seviyelerin korunması gerekmektedir.



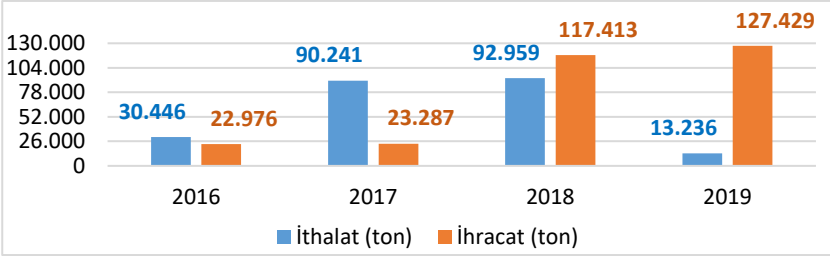
Yurt İçi ve Yurt Dışı Fiyatlar



Kaynak: STATUP, Mersin Ticaret Borsası (*): yurt dışı fiyat, Meksika 10 mm fiyatıdır.

Ülkemiz yurt içi borsa fiyatları, yurt dışı fiyatlarının altında seyretmektedir. Uluslararası standartlarda kalite değerlendirmesinde ürünün **tane büyüklüğü** dikkate alınmaktadır. Gen kaynağı olduğumuz çeşitler çoğunlukla ufak tane yapısından dolayı yurt dışı piyasada değerinin altında işlem görmektedir.

DIŞ TİCARET



Kaynak: TÜİK2020, (GTİP No: 71320000011, 71320000019)

2019 yılı ithalat miktarı 13.236 ton ile 12,7 milyon dolar iken ihracat miktarımız ise 127 bin ton ile 76,2 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılı verilerine göre nohut ithalatı ile ihracatı arasındaki fark, ülkemiz lehine yaklaşık **63,5 milyon dolara** ulaşmıştır.

Nohut aynı zamanda leblebi olarak da dış ticarete konu olan bir ürünümüzdür. Leblebi ticareti ile 2019 yılı sonu itibarı ile 11 bin ton karşılığı 15,7 milyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. İhracatta Ortadoğu ülkeleri önemli bir yer tutmaktadır. Her ne kadar 2019 yılı ilk 5 ülke



Dr. Bekir Pakdemirli

@bekirpakdemirli

Baklagillerin gen merkezi olan ülkemiz, nohutta ihracatçı konuma geldi.

Bakliyat ürünlerine verdiğimiz destekler sayesinde nohut ve yeşil mercimek üretimimiz rekor seviyelere çıktı.

NOHUT VE YEŞİL MERCİMEK ÜRETİMİMİZ REKOR SEVİYELERE ÇIKTI!

2019 yılında 630 bin ton nohut, 44 bin ton yeşil mercimek üretildi.
Bu ürünlerde ihracatçı konuma gelebilmek için 2017 yılına kadar 300 TL / Ton olan prim desteklerini 2018 yılından itibaren 500 TL / Ton olarak artırdık.

SON İKİ YILDA

Nohut ekim alanlarımız %32 oranında arttı
Yeşil mercimek ekim alanlarımız %72 oranında arttı
Nohut üretimi %34 artışla 630 bin tona yükseldi
Yeşil mercimek üretimi %45 artışla 44 bin tona yükseldi
Nohut ihracatımız: 2017 yılında 23 bin ton iken 2018 yılında 117 bin tona, 2019 yılında ise 127 bin tona yükseldi.

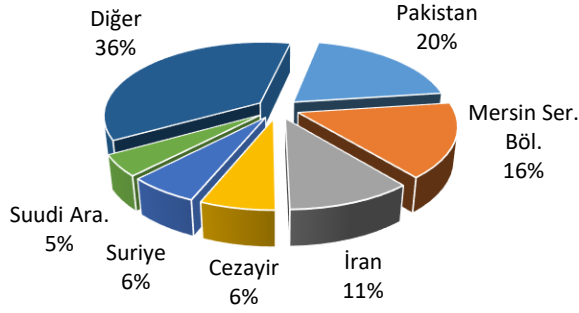
T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

tarimorman.gov.tr

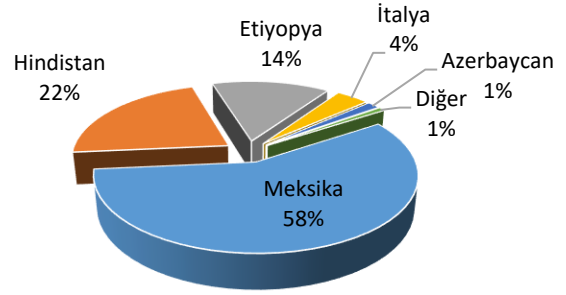
23 bin ton olan Türkiye nohut ihracatı 2019 yılında 127 bin tona ulaşarak son yılların rekor seviyesine ulaşmıştır.

sıralamasında yer almasa da İtalya, Almanya, İngiltere ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerine de ihracatımız mevcuttur.

İhracatın Ülkelere Dağılımı



İthalatın Ülkelere Dağılımı



Kaynak: TÜİK 2019, (GTİP No: 7132000011, 7132000019)

NOHUT DESTEKLEMELERİ

Fark Ödemesi Desteği (krş/kg)	Mazot Desteği (TL/da)	Gübre Desteği (TL/da)	Toprak Analizi Desteği (TL)	Organik Tarım Desteği	
				Bireysel Sertifika (TL/da)	Grup Sertifikası (TL/da)
50	22	4	40	40	20

*Tarımsal yeraltı su kısıtı bulunan tarım havzalarında nohut fark ödemesi desteğine %50 ilave destek verilmektedir.

DEĞERLENDİRME

- ✚ Tane yapısının küçük olmasına rağmen protein ve mikro element içeriğinin yüksekliği, gübre ve ilacın minimum miktarda kullanılarak üretim yapılması gibi **tüketiciyi cezbeden özelliklerin** bilimsel olarak kanıtlandığı araştırma çalışmalarının yapılması, araştırma sonuçlarının **kamuoyu bilgilendirme faaliyetlerinde** kullanılması amacı ile TAGEM ile birlikte güdümlü proje yürütülmesi için çalışmalara başlanmıştır.
- ✚ TAGEM tarafından geliştirilen mikrobiyal gübreler, nohutta verim artışı ve antraknoz hastalığına karşı ürünün dayanıklılığını arttırmaktadır. Bu nedenle nohut ve mercimek tarımında **mikrobiyal gübrelerin kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik yayım faaliyetlerinin** yapılması çalışmalarına başlanılmıştır.
- ✚ Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği'nin haberine göre COVID-19 nedeni ile konteyner taşımacılığında navlun fiyatları %30-40 oranında artmıştır. Artan navlun fiyatlarının ithalat ve ihracatta muhtemel sorunlar oluşturması ve uluslararası baklagil ticaretinin de bu durumdan etkilenmesi beklenmektedir.



HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr